

Fatih Projesi Eğitimde Teknoloji Kullanım Kursunun Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi

Dr. R. Akar VURAL¹, Veysel Karani CEYLAN²

¹ Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Programları ve Öğretim Bölümü, Aydın-rakarvural@gmail.com

² Milas İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü- Fatih Projesi Eğitmeni – veysel232@hotmail.com

Özet: Çalışmamız Fatih Projesinin önemli bileşenlerinden birisi olan Hizmetiçi Eğitim çalışmalarının öğretmen görüşlerine göre değerlendirmesini amaç edinmiştir. Bu kapsamda Muğla ili Milas ilçesindeki Fatih Projesi Eğitimde Teknoloji Kullanım Kursuna katılan 4 okuldaki 19 branş öğretmeni ile yarı yapılandırılmış görüşme yapılmıştır. Görüşme sonuçlarına göre; yapılan Hizmetiçi Eğitimin yapısal bir takım sorunları olduğu ve bunun yanında öğretmenlerin kazanması beklenen tekno-pedagojik becerilerin yeterince kazandırılmadığı sonucuna varılmıştır.

Anahtar Sözcükler : Fatih Projesi, Hizmetiçi Eğitim, Eğitimde Teknoloji Kullanımı, Eğitim Teknolojileri, Nitel çalışma, Sınıf içi Teknoloji Kullanımı

Abstract : The aim of this study is to evaluate professional development, which is one of the components of Fatih Project, based on teachers' views. In the scope of this study, semi-structured interviews were conducted with 19 teachers who participated to the Technology Use in Education course in the scope of Fatih Project in Milas/Mugla. These 19 teachers teach different subjects in 4 different schools. Based on the findings from the interviews, it is concluded that the professional development has some structural problems and besides this, the teachers did not gain the techno-pedagogical skills that were expected to be gained by the teachers.

Keywords : Fatih Project, Professional Development, Technology Use in Education, Educational Technologies, Qualitative Research, Technology Use in the Classroom

1. Giriş

Teknolojik gelişmelerin çok hızlı yaşandığı ve eğitim alanına yansımalarının olduğu günümüzde eğitimde teknoloji kullanımıyla ilgili olarak öğretmenlere mesleki gelişimleri konusunda destek sağlanması bir ihtiyaçtan öte zorunluluk haline gelmiştir. Öğretmenlerin hizmet öncesinde aldıkları eğitim teknolojileri eğitimi çoğu zaman bu hızlı değişimlere ayak uyduramamakta, öğretmen yetiştirme sürecini değişimlere adapte etmekte ise değişimleri yakalayabilecek ve uyum sağlayabilecek öğretmen adaylarının seçilmesine önem verilmektedir (Şahin 2007). Çünkü eğitimdeki değişimlerle öğretmenlerin gelişimleri birbirine bağımlı unsurlardır (Fullan & Hargreaves 1992). Teknolojinin hızla geliştiği, bilginin hızla arttığı, sosyal ve ekonomik alanlarda hızlı değişikliklerin meydana geldiği, kurumlarda insan kaynakları yönetiminin önem kazandığı, toplam kalite yönetimi uygulamalarının hızlandığı bu dönemde, eğitimcilerde aranan yeterlikler de değişmektedir. Böyle bir ortamda kurumlarda çalışan personele gerekli yeterlikleri kazandırmak için yapılan hizmetiçi eğitimin önemi her geçen gün biraz daha artmaktadır (Noe, 1999) Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2010 yılı itibariyle hayata geçirdiği Fırsatları Arttırma, Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesi'nin de en önemli bileşenlerinden birisi personelin Hizmetiçi Eğitimidir.

FATİH Projesi, eğitim - öğretimde fırsat eşitliğini sağlamak ve okullardaki teknolojiyi iyileştirmek amacıyla BİT araçlarının; öğrenme-öğretme sürecinde daha fazla duyu organına hitap edilecek şekilde derslerde etkin kullanımı için, okulöncesi, ilköğretim ile ortaöğretim düzeyindeki tüm okulların 620.000 dersliğine üzerinde kompakt kurulu bir bilgisayar olan etkileşimli tahta, her öğrenciye tablet ve internet altyapısını

barındıran bir projedir. Proje donanım ve yazılım altyapısının sağlanması, eğitsel e-içeriğin sağlanması ve yönetilmesi, öğretim programlarında etkin BİT kullanımı, öğretmenlerin hizmetiçi eğitimi ve bilinçli, güvenli, yönetilebilir ve ölçülebilir BİT kullanımının sağlanması olmak üzere beş ana bileşenden oluşmaktadır.

Donanım altyapısının iyileştirilmesi bileşeni kapsamında okulöncesi, ilköğretim ve ortaöğretim düzeyindeki tüm okulların bütün dersliklerine birer adet dizüstü bilgisayar ve projeksiyon cihazının yanı sıra her okula en az bir adet çok amaçlı fotokopi makinesi, etkileşimli tahta, doküman kamera ve mikroskop kameranın bulunduğu etkileşimli bir sınıf ortamı oluşturulması amaçlanmaktadır. E-içeriğin sağlanması ve yönetilmesi bileşeni kapsamında öğretim programlarına uygun ve derslerde yardımcı birer ders materyali olarak kullanılmak üzere çoklu ortam bileşenleri ile desteklenmiş öğrenme nesnelere ve etkileşimli e-kitaplardan oluşan elektronik içerikler oluşturulması amaçlanmaktadır. Öğretim programlarında etkin BİT kullanımı bileşeni ile öğretim programlarının BİT kullanımını desteklemesi amacıyla; öğretmen kılavuz kitaplarının dersliklere sağlanan donanım altyapısı ve eğitsel e-içeriğin etkin kullanımını içerecek şekilde yenilenmesi planlanmıştır. Okullarda görev yapan yaklaşık 600.000 öğretmenin sınıflara sağlanan donanım altyapısını, eğitsel e-içerikleri ve BİT'lere uyumlu hale getirilen öğretmen kılavuz kitaplarını etkin biçimde kullanma becerilerini geliştirmelerine yönelik yüz yüze ve uzaktan eğitim aracılığıyla hizmetiçi eğitim faaliyetleri kapsayan proje bileşeni ise derslerde BİT kullanımı için öğretmenlere hizmetiçi eğitim bileşenidir. Projenin son bileşeni olan ağ altyapısı ve geniş bant internet kullanımı ile bilinçli ve güvenli BİT kullanımının

sağlanması kapsamında eğitim-öğretim süreçlerinde BİT araçlarıyla birlikte internetin de bilinçli ve güvenli kullanımını sağlamak için gerekli donanım ve yazılım altyapısının kurulmasının yanında mevzuat düzenlemesi yapılmaktadır (Milli Eğitim Bakanlığı-MEB, 2012). Sözü edilen bu bileşenlerin yanı sıra FATİH Projesinde öğrenci, öğretmen, idareci, veli ve tedarikçiler olmak üzere farklı paydaşlar bulunmaktadır.

Eğitim ve öğretimde başarının hedeflenen düzeylere ulaşabilmesi için teknolojinin sınıf içerisinde daha yoğun bir şekilde kullanılması gerekmektedir. Bilgi ve iletişim teknolojileri destekli öğretim ortamları öğretmenlere, dünya standartlarına uygun biçimde öğrenci merkezli ve aktif öğrenme temelli eğitim ortamları hazırlama bağlamında önemli katkılar sağlamaktadır (Tarman, 2011; Tarman & Yüksel, 2010). Öğretmenlerin ve öğrencilerin bu teknolojik aygıtları kullanabilmesi oldukça önem arz etmektedir (Türel, 2012). Günümüzde bu görüşe karşı çıkmak neredeyse imkansız bir hale gelmiştir. FATİH Projesinin de verimli bir şekilde eğitim hayatımıza uygulanabilmesinde en büyük rolü şüphesiz öğretmenler oynayacaktır. Öğretmenlerimizin temel düzeyde Bilişim Okur yazarlığından ziyade daha spesifik anlamda BT'yi kullanma becerilerine sahip olmaları gerekmektedir. Bunu sağlamak amacıyla öğretmenlerin yeni medya dolaylı öğretim ortamında sahip olmaları gereken yeterliliklerin evrensel standartlara uygun biçimde geliştirilmesi gereklidir. Teknolojinin eğitimde kullanılmasıyla ilgili çalışmalar yapan uluslararası Eğitim Teknolojileri Birliği ISTE'ye (ISTE-International Society for Technology in Education) göre öğretmen standartları; teknoloji okuryazarı olmayı, derslerinde teknolojiyi kullanabilmeyi, öğrencilerini teknolojiyi kullanmaya yönlendirebilmeyi, öğrenme çevresini öğrencilerin teknolojiyi kullanabilecekleri biçimde düzenleyebilmeyi ve meslektaşları ile İnternet üzerinden iş birliği yapabilmeyi kapsamaktadır (ISTE 2008). ISTE'nin belirlediği evrensel standartlara ulaşmak tüm öğretmenlerimiz ve Fatih Projesinin gelecekteki uygulaması için büyük öneme sahiptir.

Fatih Projesinin sahadaki en önemli uygulayıcılarından olan Öğretmenlerin, bu kadar teknolojiyi içerisinde barındıran bir projenin başarıya ulaşmasında, uygulama yönünden mutlaka mevcut BİT yeterliliklerine ek olarak, yeni beceriler kazandırılmaları konusunda çeşitli hizmet içi eğitimlere ihtiyaç duymaktadırlar.

Hizmet-içi öğretmen eğitimi, genellikle doğrudan deneyim ve meslektaşlarla gayri resmi etkileşimle birlikte, öğretmenlerin bilgi ve becerilerini geliştirmeye devam etmesini sağlayan temel yöntemlerden biri olarak görülmektedir (Veenman, Tulder & Voeten 1994; Hamilton & Richardson 1995; Marker 1999). Hizmet içi eğitimin niteliği ve sürekliliği öğretmenliğin meslekleşmesinin önemli koşullarından biri olarak ifade edilmektedir (Şahin 2010). FATİH projesi ile birlikte sınıf içi eğitim öğretimde meydana gelecek değişimlere öğretmenlerin ayak uydurmasını sağlamak, belki de bugüne kadar ki en geniş ve üzerinde durulması gereken hizmet içi eğitim faaliyetidir.

Fatih Projesinin bir bileşeni olarak belirtilen yüz yüze ve uzaktan eğitim aracılığıyla hizmet içi eğitim faaliyetleri kapsayan proje bileşeni kapsamında verilen eğitimler şunlardır;

Tablo 1: Fatih Projesi - Hazırlayıcı Eğitim Kursu (25 saat) Konu Başlıkları ve Konu Süreleri

A	Temel Bilgisayar Bilgileri	2
B	İşletim Sistemi	5
C	İnternet Uygulamaları	5
D	Resim Düzenleme İşlemleri	2
E	Kelime İşlemci Programı	5
F	Sunu Hazırlama Programı	5
G	Ölçme Değerlendirme	1
	TOPLAM	25

Fatih projesi eğitimde teknoloji kullanımı kursu kapsamında amaç, öğretmenlerin öğretim programlarına bağlı kalarak, öğrenme-öğretme sürecinde proje kapsamında kurulan donanımlarla bilişim teknolojilerini etkin ve verimli kullanabilmelerini sağlamaktır (MEB 2012c). Bu kapsamda hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılan öğretmenlere 30 saatlik eğitim verilmiştir. Bu faaliyet sürecinde verilen eğitimlerde yer alan konu başlıkları ve ayrılan süre Tablo 3'de sunulmuştur.

Tablo 2: Fatih Projesi Eğitimde Teknoloji Kullanımı Kursu Konu Başlıkları ve Konu Süreleri

Eğitimde Teknoloji Kullanımı Kursu Konu Başlıkları	Konu Süre (saat)
A Eğitimde FATİH Projesi	1
B BT Ekipmanları Kurma ve Kullanma	5
C Eğitimde Teknoloji Kullanımı ve Temel Kavramlar	2
D Öğretim Sürecinde Materyal Kullanımı	2
E Materyal Arama, Bulma ve Seçme	5
F Öğretim Materyali Tasarlama ve Materyalin Üzerinde Değişiklik Yapma	7
G Etkileşimli Tahta Kullanılarak Ders Sunumu	7
H Materyalin Etkililiğinin ve Verimliliğinin Öğretmen Tarafından Değerlendirilmesi	1
Toplam	30

Bu eğitimlerin sonunda öğretmenler bilişim alanındaki bilişim okur yazarlığı yeterliliklerinin arttığı konusunda görüş bildirmiş olmalarına rağmen projenin hayat bulduğu okullarda yapılan gözlemler sonucunda öğretmenlerin yarısından fazlasının etkileşimli tahtaları hiç kullanmadıkları görülmüştür. Şüphesiz öğretmenler projeye birlikte sunulan teknolojilerin kullanımını öğrenmek ya da bildikleri üzerine yenilerini eklemek için yeterliklerini geliştirmek zorunda kaldıklarından bu durum teknoloji yeterliklerini artırmış, ancak yapılan gözlemlerde öğretmenlerin teknoloji yeterliklerinin çokta artmadığı görülmüştür. Alan taraması yapıldığında Fatih Projesi Hizmetiçi Eğitimleriyle ilgili daha önceki yapılan çalışmalarda ; Türel (2012) , Erduran ve Tataroğlu'nun (2009) gerçekleştirdikleri çalışmalarda ortaya çıkan öğretmenlerin etkileşimli tahta kullanım becerilerinin eksik olduğu yönünde bulguyla paralel bir sonuca ulaşılmıştır. Öğretmenlerin

teknoloji yetersizliklerindeki en önemli nedenin alınan hizmet içi eğitimin beklenen katkısı sağlayamaması olduğu öğretmenlerce ifade edilmiştir. Adıgüzel, Gürbulak ve Sarıçayır (2011) tarafından yapılan çalışmada da benzer durumlara değinilmiş öğretmenlerin etkileşimli tahta kullanımı konusunda daha kapsamlı eğitimler almaları gerekliliği vurgulanmıştır.

Yıldız, Sarıtepeci, Seferoğlu'nun (2013) yapmış oldukları "FATİH Projesi Kapsamında Düzenlenen Hizmet-İçi Eğitim Etkinliklerinin Öğretmenlerin Mesleki Gelişimine Katkılarının International Standarts of Technology Education (ISTE) Öğretmen Standartları Açısından İncelenmesi" isimli çalışmada Bilişim Teknolojileri okuryazarlığının öğretmenler ve öğrenciler açısından geliştirilmesinin gerektiği anlaşılmaktadır. Bilişim Teknolojileri okuryazarlığının öğretmenler ve öğrenciler açısından geliştirilmesinin gerektiği anlaşılmaktadır. Özellikle öğrencilerin de bilişim teknolojilerini etkin bir şekilde kullanabilmeleri için iyi bir eğitimden geçmeleri gerektiği söylenebilir.

Kayaduman, Sarıkaya, Seferoğlu'nun (2010) "Eğitimde FATİH Projesinin Öğretmenlerin Yeterlik Durumları Açısından İncelenmesi" isimli yaptıkları çalışmada da FATİH projesinin amacına ulaşabilmesi için bilgisayar okur yazarlığının yaygınlaştırılması ve projenin uygulayıcıları olan öğretmenlere yönelik eğitimlerin sunulmasının hayati önem taşıdığı gösterilmiştir.

ÖNEM

Bilgi – bilişim çağını yaşadığımız günümüzde dünyadaki en önde gelen firmalara baktığımızda hemen hemen çoğunun Bilgi Teknolojileri sektöründen olduklarını görmekteyiz. Artık sanayi devriminin ardından yaşanan bu hızlı sektörde ülke olarak boy gösterebilmek için kesinlikle bilişim teknolojilerine önem vermeli, bu alanda katma değeri yüksek bir ürün oluşturarak dünya devleri arasında kendimizi göstermeliyiz. Bu da ancak doğru yetişmiş, bilinçli, yaratıcı insan gücüyle olacak olan bir süreçtir. Bu bireyleri yarınlara yetiştirecek olan öğretmenlerimizin de bu teknolojileri kullanma konusunda kesinlikle kendilerini bugünkü oldukları yerden daha ileriye götürebilmek adına şüphesiz hizmet içi eğitimlere ihtiyaç duymaktadırlar. FATİH Projesinin diğer bileşenleriyle ilgili daha önce bir çok çalışma yapılmış olmasına rağmen en önemli bileşenlerinden birisi olan Hizmet içi eğitimlerin sadece konu çalışması olarak incelendiği başka bir çalışmaya rastlanılmamıştır.

AMAÇ

Bu araştırmanın amacı; Fatih Projesi kapsamında düzenlenen "Eğitimde Teknoloji Kullanım Kursu (30 Saat)" isimli Hizmetiçi Eğitiminin Proje dahilindeki okullarda görev yapan Öğretmenler tarafından içerik, verimlilik, hedef-kazanımlar açısından ve bu eğitimlerin öğretmenlerin dijital becerilerine olan kazanımlarının değerlendirilmesidir. Bu kapsamda aşağıdaki temalar oluşturulmuş ve araştırma soruları bu temalara göre kategorilendirilmiştir.

1. Öğretmenlerin Eğitim ve İletişim Teknolojileri kullanma becerileri ve teknolojiye karşı tutumları nasıldır?

- Dijital dünya ile ilişkiniz ne durumda? Mail, Twitter, Facebook kullanır mısınız?

- Genel olarak derslerinizde teknolojik araç gereçleri kullanmayı tercih ediyor musunuz? Kurs döneminden önce derslerinizde BDE kullanıyor muydunuz? Sınıf ortamında teknoloji kullanmanın önemine inanıyor musunuz? Niçin?
- Eğitim teknolojilerini kullanma yeterliğinizi nasıl buluyorsunuz? Bu becerileri nasıl edindiniz? Hizmet öncesi eğitimle mi? Hizmet içi eğitimlerle mi, kişisel ilginiz ile mi? Hazırlayıcı Eğitime katıldınız mı?

2. Öğretmenler Kurs sonrası süreçte dijital okuryazarlıklarını ve sınıf içi teknoloji kullanımı konusundaki yeterliliklerini nasıl değerlendiriyorlar?

- Kurs sonrasında sınıf yönetimi konusunda zorluklar yaşadınız mı? Bu zorluklarla nasıl baş ettiniz?
- Kurs sonrasında e-içerik bulma, düzenleme, oluşturma işlemlerini yapabiliyor musunuz? Somut örnekler verebilir misiniz?
- Kurs sonrasında Etkileşimli tahtanın dersinizin değişmez bir parçası olduğunu düşünüyor musunuz ?
- Kurs Öncesinde ve sonrasında etkileşimli tahta kullanma sürenizde bir değişiklik oldu mu? Olduysa ne kadar bir fark oldu?
- Etkileşimli tahta üzerinde gelen programları ne derece kullanabiliyorsunuz? (Starboard, Öğrenci tablet yönetimi vb...) kullanamıyorsanız neden?

3. Öğretmenlerin Hizmet İçi Kurslara yönelik verimliliği arttıracak düşünce, eleştiri, tavsiyeleri ve kurs sürecine dair değerlendirmeleri nelerdir?

- Kurs sürecini nasıl değerlendirebilirsiniz? İçerik, eğitmen, ve değerlendirme açısından anlatınız.
- Yeni yapılacak HİE çalışmaları nasıl olmalıdır? Neler önerirsiniz?

YÖNTEM

I. Araştırma Modeli

"Eğitimde Teknoloji Kullanım Kursu (30 Saat)"

Hizmet içi Eğitiminin Proje dahilindeki okullarda görev yapan Öğretmenler tarafından içerik, verimlilik, hedef-kazanımlar açısından ve bu eğitimlerin öğretmenlerin dijital tutumlarına olan kazanımlarının değerlendirilmesi amaçlı çalışmanın modeli nitel araştırma deseninde ve veri toplama aracı olarak da yarı yapılandırılmış bireysel görüşme tekniği kullanılmıştır. Örneklem olarak da Amaçlı Örneklem yöntemlerinden Ölçüt Örneklem grubuna göre örneklem seçimi yapılmıştır. Örneklemi Milas İlçesi'nde Fatih Projesi'nin hayat bulduğu 4 adet lisede görev yapan ve Eğitimde Teknoloji Kullanım Kursunu başarı ile tamamlamış olan 19 adet branş öğretmeni oluşturmaktadır.

Görüşmeler ortalama 20-25 dakika arasında sürmüş görüşme yeri olarak görüşülenlerin kendi okullarında görüşmeye müsait mekanlar seçilmiştir. Verilerin çözümlenmesinde, öncelikle tüm görüşme ses kayıtları ham veri yazı (33 sayfa) formatına dönüştürülmüş, bu esnada da tüm veri okunarak tek tek kodlama işlemi yapılmıştır. Kodlama yoluyla verilerin altında yatan kavramları ve bu kavramlar arasındaki ilişkileri ortaya çıkarmak için tümevarımcı içerik analizi (Strauss ve Corbin ,1990) kullanılmıştır. Bu kağıtlarda yazan metinler belirlenen kategorilere göre cümle bazında kodlanmış, kodlar sayılarak kategorilerin frekansı ortaya

konmuştur. Çalışmanın bazı noktalarında öğretmen yanıtlarının bazıları doğrudan alıntı yapılarak savunulan düşünceler güçlendirilmeye çalışılmıştır.

BULGULAR

Tema 1: “Öğretmenlerin Eğitim ve İletişim Teknolojilerini ve sosyal teknolojileri kullanma becerileri ve teknolojiye karşı tutumları nasıldır?” Temasıyla ilgili olan cevaplar aşağıda şekilde çıkartılıp frekansları hesaplanmıştır.

Tablo 5. İletişim teknolojilerini kullanmaya yönelik tutumları

Tema	Kodlar
İletişim Teknolojilerini kullanmaya yönelik tutumları	<i>İlgili (f:9), İstekli (f:8), Tutucu (f:3), açık (f:4), İsteksiz (f:3), muhafazakar (f:3), kapalı (f:3), yüzeysel(f:2), orta(f:2), ihtiyacı karşılar (f:2),</i>

Tablo 1.'de görüldüğü gibi öğretmenlerin iletişim teknolojilerini özellikle akıllı telefon, sosyal medya, kullanmalarına yönelik tutumları ilişkin görüşleri sorulmuştur. Tutum olarak en çok “İlgili (f:9)”ve “istekli(f:8)” olanlar çoğunlukta olduğu görülmekle beraber “kapalı”, “isteksiz” ve “muhafazakar” olanlarında var oldukları görülmüştür. Ayrıca sosyal medya kullanımı olarak facebook en çok tercih edilirken, twitter sadece 3 katılımcı tarafından kullanılmaktadır.

Öğretmen 4 : *Genel itibari ile iyidir, kendi ihtiyaçlarımı görece kadar teknolojik araçları kullanırım. Facebook hesabım var ama Twitter kullanamıyorum.*

Öğretmen 7: *Çok fazla iyi değildir. 64 Kuşağı olarak birkaç arkadaş birbirimize takılıyor. Son zamanlarda kısmi olarak bu becerilerim iyileşme yaşasam da kesinlikle yeterli değil.*

Tablo 6. Sınıf içerisinde teknoloji kullanımı konusundaki görüşleriniz nedir?

Tema	Kodlar
sınıf içerisinde teknoloji kullanımı ve önemi	<i>Yenilikçi(f:4), Zenginlik (f:4), zorunluluk (f:4), ayak uydurabilen (f:2), kullanmayan (f:2), aktif (f:3), görsel (f:3), orta(f:2), deneyimli, sınırlı kullanım (f:2), istekli(f:2), geleneksel (f:2), gereklilik (f:2)</i>

Öğretmenlerin sınıf içi teknoloji kullanımı konusundaki tutumları çoğunlukla olumlu olmasının yanında bu teknolojilerin kullanımını artık “zorunlu (f:4)” olarak görenlerde mevcuttur.

Öğretmen 2 : *Mutlaka kullanmak zorunda kalıyoruz . Çünkü branşım-Kimya- gereği bir çok konuyu görselleştirmem somutlaştırmam gerekiyor. Çocukları daha çok motive ediyorsunuz. Düz anlatımlar bir noktadan sonra karşınızdakini sıkıyor. İlgiyi daha çok çekiyor. Görsellik çok önemli.*

Tablo 7. Kurs döneminden önce derslerinizde Bilgisayar Destekli Eğitim (BDE) kullanıyor muydunuz? Eğitim teknolojilerini kullanma yeterliğinizi nasıl buluyorsunuz? Bu becerileri nasıl edindiniz? Hizmet öncesi eğitimle mi? Hizmet içi eğitimlerle mi, kişisel ilginiz ile mi?

Tema	Kodlar
Kurs öncesi	<i>İlgili (f:12), İlerici (f:7), Endişeli</i>

dönemde BDE kullanımı ve Becerilerinizi nasıl değerlendirirsiniz ?	<i>(f:5), Açık (f:5), Yetersiz (f: 5), Kapalı (f:4), İlgisiz (f:3), Sınırlı (f:3), Muhafazakar (f:2), Geleneksel (f:2), Etkileşim isteyen (f:2), Uygulayıcı(f:2), Meraklı (f:1)</i>
Hizmetiçi mi? Kişisel İlgi mi?	<i>Kişisel İlgi sayesinde (f:12), Hizmet içi (f:7), Akranlarım Sayesinde (f:3)</i>
Hazırlayıcı Eğitime Katıldınız mı?	<i>Hayır Katılmadım (19), gerek görmedim (f:16),Zamanım olmazdı (f:4)</i>

Kurs dönemi öncesinde öğretmenlerin BDE’yi kullanmamalarının en büyük sebeplerinden birisi olarak sınıf ortamındaki donanımları yeterince tanımamaları ve kullanmak istemelerine rağmen sınıf ortamında öğrencilere karşı açık vermektен endişe duymalarıdır. Kullanılan materyaller arasında da e-içerikler, video, ses kayıtları, resim, video, animasyon, simülasyonlar sayılabilir. Ayrıca katılımcıların çoğunluğu bu becerileri kazanmada kişisel ilgileri ve HİE’nin yanında akran desteği de olduğunu belirtmişlerdir. Gözden kaçırılan bir diğer önemli olayda katılımcılardan bir çoğunun ihtiyacı olduğu halde hazırlayıcı eğitime katılmayı gerek görmemeleridir. Hazırlayıcı eğitim , eğitimde teknoloji kullanım kursuna yönelik alt yapı sağlayacak bilgilerin sunulduğu 25 saatlik temel kullanım HİE kursudur.

Öğretmen 3: *Diğer arkadaşlara nazaran daha iyi olduğumu söyleyebilirim. Daha önceden temel bilgilerim vardı, bu yönümü FATİH Projesindeki becerilere aktarmaya çalıştım. MS Paint’i çok etkin bir şekilde kullanabildiğimden derslerimde de bunu kullanıyorum. Çizim ve Boyamada Geometri de bunu kullanıyorum. Kendi kişisel ilgi ve alakamda vardır.*

Öğretmen 6: *Zaten bir iki hizmet içi öncesi eğitime gidip kendimi geliştirmeye çalıştım ama esasında kendi kişisel ilgilim çok fazladır.*

Öğretmen 7: *Yeterli olduğunu düşünmüyorum. Çünkü kendimde çok eksikler görüyorum. Konuyla ilgili daha çok HİE’lere ihtiyaç duyduğumu belirtmeliyim.*

Öğretmen 16 : *Yeterliliğim tam olmasa da orta diyebiliriz. HİE’lerin çok fazla etkisi olmasa da bilgisayar kullanma becerisi noktasında kendi kişisel ilgilim ve akranlarımın sorularımı cevaplaması daha fazla beceri edinmede etkili oldu. İkisini de birleştiren daha etkili kullanmaya başladık.*

Tema 2 : Öğretmenler Kurs sonrası süreçte dijital okuryazarlıklarını ve sınıf içi teknoloji kullanımı konusundaki yeterliliklerini nasıl değerlendiriyorlar?

Tablo 8. Kurs sonrasında e-içerik bulma, düzenleme, oluşturma işlemlerini yapabiliyor musunuz? Somut örnekler verebilir misiniz?

Tema	Kodlar
Materyal (ses,video,animasyon, simülasyon) işleyebilme	<i>Zaman istiyor (f:8), Kullanmıyorum (f:6), EBA Yetersizliği (f:5), EBA (f:4), Somutlaştırma (f:3), Görselleştirme (f:3),</i>

	<i>Canlandırma (f:3), Sınırlı Kullanım (f:3)</i>
--	--

Tablo 4.'de görüldüğü gibi öğretmenlerin e-içerikleri bulma düzenleme konusunda çok büyük eksikliklerinin olduğu görülmektedir. e-içeriklerin somutlaştırma, canlandırma, dikkat çekme konusunda çok etkili olduğunu düşünse de bu içeriklerle işlemler yapma konusunda kendilerini hala yetersiz görmekteler.

Öğretmen 1: *Maalesef kurs boyunca da bu konuda hiçbir şey anlamadım, zaten yeterli altyapımda olmadığından e-içerikleri derslerimde kullanamıyorum.*

Öğretmen 2: *Biraz, özellikle EBA'yı çok kullanıyorum, ayrıca kendi özel satın aldığım üyeliklerimde var farklı e-içerik üreticilerinden. Bu da işimi çok kolaylaştırıyor ve sınıf ortamında bunları rahat bir şekilde kullanabiliyorum. Özellikle simülasyonlu deneyler, grafikler, animasyonlar bunları aktif olarak kullanımını sağlıyor. Bir çok deney hem zaman hem de ekipman istemekte ama bu tür yazılımlarla işim çok kolaylaştığından bunlardan yararlanıyorum.*

Öğretmen 10: *e-içerik ve EBA güzel bir fikir ama çok fazla yavaş ilerliyor. İleride iyi bir pehlivan olabilecek ama prematüre doğmuş bir bebek gibi EBA. Bir türlü bir geliyemiyor. Bir sıkıntı var, sistemi teknik olarak zaman alabilir ama o sisteme içerik atmak daha kolay yapılabilir.*

Öğretmen 18: *Hayır bu konular hakkında fazla bir bilgim yok maalesef. Ama kursta öğrendiğim EBA portalına arada bir girip bakıyorum. Hoşuma giden bir içerik olursa bunu öğrencilerime sözlü olarak söyleyip o içeriğe erişmelerini istiyorum.*

Tablo 9. Etkileşimli tahta üzerinde gelen programları ne derece kullanabiliyorsunuz? (Starboard, Öğrenci tablet yönetimi vb...) kullanamıyorsanız neden?

Tema	Kodlar
ET Programlarını Kullanma beceriniz	<i>Starboard yetersiz (f:4), Pratik Değil (f:4) starboard gereksiz (f:3), Kullanmıyorum (f:3), Kullanırım (f:3), sadece görsel sunum yapıyorum(f:3), internetsiz kullanılmıyor(f:2), olumsuz(f:2),</i>

ET üzerinde varsayılan olarak gelen eğitici programlardan olan starboard'a karşı tepkilerin genelde olumsuz olduğunu "Starboard yetersiz (f:4)", "Pratik Değil (f:4) " , "starboard gereksiz (f:3)", "Kullanmıyorum (f:3)" şeklinde görmekteyiz.

Öğretmen 3: *Starboard da yazı dağılımı oluyor . o yüzden Starboardu pek kullanmamayı tercih ediyorum bunun yerine daha öncede söylediğim genelde MS-Paint üzerinde düzenleme ve gösterimlerde bulunuyorum.*

Öğretmen 5: *Kullanmaya çalışıyorum ama Starboard'a hala tam olarak bir yatkınlık sağlayamadım . Programa gerek duymadan da ET'lerde yapabileceğim işlemleri yapabiliyorum ama yinede nota yazarken örneğin yine de kullanıyorum.*

Öğretmen 14: *Kullanmıyorum. Kurs sonrası bir daha bu programlarla uğraşmadım. ET'leri de daha ziyade internet bağlantım olduğumda internet üzerinden her hangi bir görselin gösterimini yapıyorum, bazense öğrencilerime sunumlar yapıyorum.*

Tablo 10. Kurs sonrasında Etkileşimli tahtanın dersinizin değişmez bir parçası olduğunu düşünüyor musunuz ?

Tema	Kodlar
ET 'ler sınıfın değişmez bir parçası oldu mu?	<i>Henüz hayır(f:4), Kısmen (f:3), Gerekli bir araç (f:1), arada sırada (f:3), Gereksiz (f:3), Alışkanlık(f:3), Kesinlikle evet (f:2), Alışkanlık (f:2)</i>

Tablo 6.'da görüldüğü gibi ET'lerin sınıf ortamlarında vazgeçilmez bir unsuru olmadığı "Henüz hayır(f:4)" şeklinde görülmekle birlikte bir çok ders içinde konu bazında "arada sırada (f:3)" ihtiyaç duyulduğu görülmektedir.

Öğretmen 4: *Çok . ama bazı konularda pek de ihtiyaç duymadık. O yüzden hiç kullanmadığımız derslerde oldu, bütün dersi tahtalar üzerinde işlediğimiz konularda oldu. Bazen ET'leri sadece Bilgisayar özelliklerinden faydalanmak amacıyla bazende içindeki yazılımı kullanmak amacıyla kullandık. Ama genelleme yapacak olursak tabii ki de günümüz sınıflarında ET'ler kesinlikle olmak zorundalar.*

Öğretmen 8: *Oldu. Çünkü sınıf ortamına getiremediğimiz onları dikkatlerini çekmede başarısız kaldığımız bir çok notaktada etkileşimli tahtalar işimize yaradı. Yalnız çocuklara dağıtılan bu Tabletlerin kullanımına yönelik mutlaka eğitimler verilerek bu cihazların kullanım amacına uygun bir şekilde kullanmaları sağlanmalıdır.*

Öğretmen 12: *Hayır görmüyorum. Bence bütün sınıflara ET konmasını devlete gereksiz bir maliyet olarak görüyorum. ET'leri sadece 1-2 sınıfa kalsa da ihtiyaç duyan öğretmenler sınıfını alıp dersini orada işlese daha az maliyetle bu iş yapılabilirdi. Öğretmenlere sorsalardı eğer.*

Öğretmen 17: *Hayır tam olarak görmüyorum. Özellikle çocuklar için müzik dinlemek ve film izlemek amacıyla kullanılıyorlar. Öğretmenler tarafından da hala verimli olarak kullanıldığını söyleyemiyorum. Öğretmenlerimiz kısmen ihtiyaç olarak görüyorlar. Ama bunun yanında çok güzel kullanan birkaç arkadaşımızda mevcut.*

Tablo 11. Kurs sonrasında sınıf yönetimi konusunda zorluklar yaşadınız mı? Bu zorluklarla nasıl baş ettiniz?

Tema	Kodlar
Sınıf yönetimi konusunda ET'lerden kaynaklanan sorunlar yaşadınız mı ?	<i>Hayır (f:11), Zaman Kaybı (f:4)Evet (f:3), Boşluk doğurması (f:2) , Motivasyon artırıcı (f:3) , Hazırlıklı gelmek (f:2), Merak(f:2), Özgürlükçü (f:1)</i>

ET'lerden kaynaklanan sınıf yönetimi problemi yaşanmamasının en önemli sebeplerinden birisi de ET'lerin yeterince bir çok öğretmen tarafından zaman kaybı olarak "Zaman Kaybı (f:4)" görülmesinden kaynaklanan kullanılmaması gösterilebilir.

Öğretmen 1: *Tabii ki de çok zorlandığım anlar oldu ve oluyor da , takıldığım yerlerde çocuklardan yardım istemek zorunda kalıyorum, bu esnada ders arasında kargaşa çıkabiliyor, teknolojik olarak yeterli olamayınca sınıf ortamında bir boşluk doğuyor, ve bu boşluktan çocuklar istifade ederek dersi suistimal edebiliyorlar.*

Öğretmen 2: *Muhakkak, önceleri imleci kaybettim, silgiyi bulamadım. Ama sonradan daha fazla pratik sağladığımdan kolaylaştı. Öğrenci desteği ve BT rehber öğretmenimizden destek alarak aştık sorunları.*

Öğretmen 6: Hayır kesinlikle bir zorluk yaşamadım. Tam aksine sınıf yönetimi öncesine nazaran kolaylaştı. Çünkü görsellik ne kadar çok artarsa çocukların motivesi o kadar artıyor.

Öğretmen 10: Yok yaşamadım. Zaten dediğim gibi dersimin saati de azaltıldığından dolayı ET'lerle eskisi kadar zaman ayıramıyoruz. Ama kullandığımız zamanlarda da pek öyle bir sorunla karşılaşmadım aksine çocuklar sanki ET'lerle ders işlemeye daha meraklı olduklarından daha bir sessiz oluyorlar.

Tablo 12. Kurs Öncesinde ve sonrasında etkileşimli tahta kullanma süresinde bir değişiklik oldu mu? Olduysa ne kadar bir fark oldu?

Tema	Kodlar
Kurs öncesi ve sonrasında göre ET Kullanma Süresindeki farklılık	Fark var (f:10, Fark yok (f:4), Arttı (f:10), nicelik ve nitelik artışı (f:3)

Tablo 8'deki kodlara bakıldığında, kursun ET'lerin kullanım süresine doğrudan etki yaptığını, hem kullanım süresinin artmasına hem de bu sürede daha kaliteli bir kullanıma imkan sağladığını görmekteyiz. Fark yok cevabını veren öğretmenler ise kendilerini kurs boyunca yeterince geliştiremediklerini, aslında öncesinde bir hazırlayıcı eğitime ihtiyaç duyduklarını geç de olsa anlamışlardır.

Öğretmen 2: Hiç yoktu. Kullanmıyorduk. Bilgisayarla ilgili yeterli becerim olmadığımdan çok çekiniyordum. Ama şimdi bile gerekli noktalarda çocuklardan destek alabiliyorum. Sonuçta onlar bizden daha pratik ve sorunu daha çabuk görüp düzeltebiliyorlar. Kurs sonrası dönemde de tabii ki daha fazla kullanmaya başladım.

Öğretmen 5: Kurs sonrası dönemde büyük fark oldu, kursun çok faydası oldu. Teori önemli ama pratik daha da önemli, ET çok mükemmel bir araçmış onu kurs sonrası süreçte gördük. Başlangıçta bazı arkadaşlar politik bakmasından dolayı önyargılı davranmıştık ama bu aracın gerçekten ihtiyaç olduğunu gördük. Çok pratik ve zaman kazandırmasından dolayı vazgeçilmez oldu.

Öğretmen 14: Çok fazla fark yok, fazla kullanamıyorum. Çünkü hizmetiçi eğitim dönemini başarılı geçiremedim. Kesinlikle öncesinde duyurulan hazırlayıcı eğitim kursuna gitmem gerekirmiş.

Tema 3.Öğretmenlerin Hizmet İçi Kurslara yönelik verimliliği arttıracak düşünce, eleştiri, tavsiyeleri ve kurs sürecine dair değerlendirmeleri nelerdir?

Tablo 13. Kurs sürecini nasıl değerlendirebilirsiniz? İçerik, eğitmen, ve değerlendirme açısından anlatınız.

Tema	Kodlar
Kurs sürecini içerik, eğitmen , ortam ve zaman açısından değerlendiriniz.	Kalabalık (f:4), Süresi Yetersiz (f:4), pratik zayıf (f:3), Katılımcılar Kategorilendirilmeli (f:3), İçerik fazla (f:3), Verimli (f:2), Verimsiz (f:2), Faydalı (f:2), Aceleci(f:2), her yönden uygun (f:2),

Tablo 9.'de verilen cevap kodlarına göre katılımcılar özellikle kursa katılan sayısının fazla olduğunu, süre olarak

yetersiz ve içeriğin pratiğe dönük olmamasından yana cevaplar vermiştir.

Öğretmen 4: İçerik olarak sıkıntılı bir kurs dönemiydi eğitmenimizde buna katılacaktır. Kursta anlatılan yazılım yetersiz, yetenekleri sınırlı ve ihtiyaçlara net cevap veremiyordu. Eğitmenimizin bizlerle iletişimi konu anlatımı samimi yaklaşımı bize ortama çabuk adapte olmamızı sağladı. Yazılımı ve donanımı kullanma açısından yeterli davranışlı kazandırdı. Onun üzerine de eklemeleri yapmamızı sağlar.

Öğretmen 5: Kurs süresi biraz daha arttırılmalı diye düşünüyorum, ayrıca kurstaki katılımcı sayısının 10'dan fazla olmaması gerekiyor, taamıyla uygulamaya dönük olacağından her kişiye daha fazla zaman ayrılması açısından bu kursların daha uzun süreli olmasını düşünüyorum.

Öğretmen 9: Ne öğrendiysek kursa borçluyuz, özellikle ET'ler hakkında her şeyi kursta öğrendim. Sonrasında çok güzel etkileşimli içerikler hazırlar hale geldim, sunularımı saklayıp tekrar tekrar kullanıyorum.

Öğretmen 12: Sıkıştırılmış, aceleye getirilmiş, zaman zamanmış gibi yapmış olmak için düzenlendiğini düşünüyorum. Yani amaçlananı tam hizmet etmiyor. Eğitmenin çabası zaman zaman göz ardı ediliyor, suistimal ediliyor. Öğretmenlerin 6 saat derse girdikten sonra birde bu öğretmeni HİE çağırıyorsunuz. Bunların çoğu 35-55 yaş arası insanlar bunlar doğal olarak çok yoruluyorlar. Yorgunluktan dersi dinlemeye takatları kalmıyorlar. Bunun daha uygun zamanlarda yapılması hedeflenenlere varması açısından daha faydalı olacaktır.

Tablo 14. Bu konu ile ilgili yeni yapılacak HİE çalışmaları nasıl olmalıdır? Neler önerirsiniz?

Tema	Kodlar
Yeni düzenlenecek HİE kurs için önerileriniz nelerdir ?	Katılımcı sayısı azaltılmalı (f:9), zamanlaması (f:8), Süresi arttırılır (f:8), pratik arttırılmalı (f:6), Katılımcılar Kategorilendirilmeli (f:4), İçerik azaltılmalı (f:4), gönüllülük (f:3), yer seçimi (f:2),

Tablo 10. İncelendiğinde araştırmaya katılan katılımcılar özellikle kurslara katılımcı sayısının daha düşük bir sayıya tutulması gerekliliğini vurgulamaktadır. Kursların zamanı olarak ta kesinlikle eğitim-öğretim'in hemen ardından olmaması gerektiğini, bunun seminer dönemleri gerekirse hafta sonları olması gerektiğini önermektedirler.

Öğretmen 6: Ben kurs süresini şahsen az buluyorum, biraz daha arttırılabilir, içerik olarak güzeldi, zamanlama olarak zamanı iyiydi. Hemen okulun başında olmuştu. Hiçbir bilgimiz yokken hemen bir anda bu kursa giren arkadaşlar için çok sıkıntı oldu, ama benim için altyapım sağlam olduğundan fazla sıkıntı yaşamadım, uygulama olarak da biraz eksik kaldı gibi. Kurs süresi biraz daha fazla olsaydı o arkadaşlar içinde uygulama açısından verimli olabilirdi. Daha önce görev yaptığım Kayseri'de Intel Öğretmen Eğitimlerine benzer eğitimlerin bu bölgelerde de geliştirilerek yapılması ve özellikle tablet eğitimlerinin bu doğrultuda yapılarak içerik geliştirme konusunun verimli bir şekilde anlatılabileceğini düşünüyorum.

Öğretmen 9: Süre ve içerik olarak bence benim gibi altyapısı olan bireyleri için uygundu, ancak yeni başlayanlar ve temeli olmayanlar için sıkıntılı bir kurs oldu gibi, içeriği dolu ve bir çok şey oldu ama sonuçta birey öğrendiklerini kullanırsa öğreniyor yoksa unutulup gidiyor.

Öğretmen 10: O kadar çok şeye eleştirim var ki aslında mesleki anlamda da eleştirilecek çok nokta var. Kesinlikle pratik anlamında daha fazla zaman ayrılmalı. Zaman olarak da ders bitiminden hemen sonra olması yorucu oluyor. Bunlara dikkat edilirse daha verimli bir uygulama olabilir.

Öğretmen 12: Amaçlanana ulaşabilmek için öğretmene belli bir süre ve yatırım yapılmalı. Öğretmen oraya gönüllü gitmek istemeli. Mecburiyetle gelmemeli. Eğitimci içinde eğitime katılan katılımcı içinde sonra bu süreç eziyete dönüşüyor. Şu bir an gitsede gitsek diyor. Öğretmen 5-6 saat ders anlatmış bir adamı birde 3-4 saat ders anlatmak için HİE alacam diyorsunuz. Buradaki amaç sadece üst makamlara bu işin yapıldığını göstermek , bir şey öğretmek olmuyor o zaman. Aslında düşünce çok öğretmenlere teknoloji öğretmek demek ki ihtiyaç var ki bunlar yapılıyor. Biraz da bunu talep edilir hale getirmek lazım. Çünkü tahtalar tam olarak aktif hale getirilmeden HİE'e alındık ve sonrada sen bunu kullan deniyor. Zaten biz kursta gördüğümüz bir çok şeyi unuttuk ve o an için ihtiyaç duymadık. O yüzden zamanlamanın da anlamlı olması lazım düşünüyorum.

Öğretmen 13: Pratiğe dönük, teorikten öte uygulamaya dayalı olursa daha iyi olur. Ayrıca tabletlerle de ilgili bir eğitim olursa çok faydalı olacaktır.

Öğretmen 14: Kurs saatleri çok yanlış, biz hepimiz bu tahtaları öğrencilerimiz kadar pratik kullanmak istiyoruz ama en yorgun olduğumuz saatlerde de kursun olması çok kötü bir zamanlama oldu bizim için. Bu saatlerde olunca hem eğitimimiz hem de kendimiz açısından dolayı zor bir süreç oldu. Hiç kimse için verimli olmadı maalesef. HİE'lerin daha uygun zamanlarda olması kesinlikle gerekli. Eğitime açık olduğumuz saatlerde bu tip eğitimlerin olması daha iyi olacaktır. Böyle arada derede verilen eğitimlerin amacına ulaşmadığına inanıyorum.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Öncelikle FATİH projesi kapsamında görev yapan öğretmenlerin iletişim teknolojilerini kullanmaya yönelik tutumlarına baktığımızda ; çoğunluğunun bu alanda istekli ve yeniliğe açık olduğunu görmekteyiz. Donanımsal olarak bu cihazlara karşı her ne kadar ilgi ve merak seviyesi fazla da olsa yazılımsal ürünleri kullanma konusunda bir çoğunun meraksız ve tutucu oldukları görülmektedir. Sosyal Medya kullanımı alanında daha çok facebook kullanılırken twitter yada linkedin gibi kullanımı daha profesyonel mikroblog sitelerinin daha ender kullanıldığı görülmüştür. Sınıf içi teknoloji kullanımının önemi konusunda da artık kaçınılmayacak derecede bu teknolojilerin kullanılmasının şart olduğunu düşünüyorlar. Öğretmenler sınıf ortamının zenginleştirilmesi, soyut konuların somutlaştırılması, görselleştirilmesi ve daha fazla duyu organına hitap etmesi konusunda bu teknolojilerin lüks olmaktan ziyade ihtiyaç haline geldiğinden, bu teknolojilerin kullanımına istekli durumdadır. Buna rağmen branş bazında da konulara göre bu teknolojilerin kullanımı konusunda farklılıklar olduğu göze çarpmaktadır. Örneğin; Matematik

alanında Uzay geometri konusunda Etkileşimli tahtaların mutlaka kullanılması gerektiğini söyleyen bir öğretmen, diğer taraftan konu sayılar olduğunda kesinlikle gerek yoktur demektedir. Aslında ET'lerin üzerinde gelen yazılımlardan "Starboard" programı sayesinde diğer klasik kara tahtaya hiçbir gereksinim duyulmadan da işlemlerin yapılabileceği gerçeği varken geleneksel alışkanlıklarından vazgeçmeyen öğretmenler bu alanda tahtayı kullanmada tutucu tavır içinde bulunmaktadır. Felsefe, Psikoloji, sosyoloji gibi sözel grup branşları da bu tarz teknolojik yenilikleri aslında kullanabilecekleri o kadar çok e-içerik olmasına rağmen gereksiz görmekte-dirler. Yine de Öğretmenler öğrencilerin ders içi ortamda dikkatlerini çekme ve motivasyon konusunda bu teknolojilerin kullanımını zorunlu olarak görmekte-dirler. HİE ve Fatih Projesi öncesi süreçte öğretmenlerin Bilgisayar Destekli Eğitim (BDE) kullanımına yönelik araştırmada ise, aslında eğitim teknolojilerine meraklı ve istekli öğretmenlerin gerek kendi imkanları gerekse de okulların sağladığı imkanlarla projeksiyon ve bilgisayarlar ile sunumlar ve gösterimler yaptıklarını, ders ortamında bu teknolojilerden öncesinde de faydalandıkları görülmüştür.

Eğitimde teknoloji kullanma kursunun içerik olarak en önemli ve en geniş konusu ; öğretim sürecinde materyal kullanma ,arama-bulma, hazırlama, düzeltme'dir. Bu konu ile ilgili öğretmen görüşlerine baktığımızda ise; kurs sürecinde kavramada en çok problem yaşanan konu başlığı olduğu görülmektedir. Bazı öğretmenler öncesinde de bu işlemleri yapabildiğini belirtse de bir çok türü (interaktif içerikler, animasyon, simülasyon, video, ses) olan bu materyallerin sadece birkaç formatını etkin bir şekilde kullandıkları görüşmelerde tespit edilmiştir. Milli Eğitim Bakanlığının Fatih Projesi için özel olarak oluşturduğu materyal havuzu olarak tanımlanan Eğitimde Bilişim Ağı (EBA) 'nda bulunan içeriklerin çok kullanışlı olmadığını, derslerinde çokta etkin kullanmadıklarını belirtmektedirler. Ayrıca Projenin altyapısının tam olarak tamamlanmasından , ET'lerde internet bağlantısının olmamasından dolayı da EBA'yı verimli bir şekilde kullanamadıklarını belirtmektedirler. Ancak EBA'nın sürekli olarak güncellendiği , her dakika her saniye yeni bir içeriğin eklenerek büyüdüğü gerçeğini bazı öğretmenler göz ardı etmektedirler. HİE boyunca anlatılan bu tarz içeriklerin kendi lokal bilgisayarlarına indirilmesi, içeriklerin düzenlenmesi, yeniden üretilmesi konusunda da öğretmenlerin uygulama sürecinde çok fazla eksikleri olduğu görülmektedir. Çünkü ET'lerde internet bağlantısı olmasa bile istenilen bir e-içerik çevrim dışı bir şekilde ET'lere taşınabilmektedir. Bu konu başlığıyla ilgili en önemli yorumlardan biriside bu konunun eğitim fakültelerinde bir dönem boyunca anlatılan bir dersin HİE içerisinde sadece 14 saatte anlatılmaya çalışılmasıdır.

ET'ler üzerinde gelen programların kullanımı ile ilgili yaklaşımlarda ise; akıllı tahta yazılımlarından olan Starboard programı bir çok öğretmen tarafından yeterince kullanılmaması verilen cevaplardandır. Bunun sebepleri olarak; kullanımının zor, yetersiz ve karışık bulunması nedeni yatmaktadır. Starboard yazılımı normal şartlarda karatahta üzerinde yazı yazılabildiği gibi ET'leri de serbest moda her türlü yazı, çizim, sunu, çoklu video konferans, animasyon gibi

materyallerle aynı anda farklı ortamlardaki birden fazla sınıfta ortak sunum yapma ve ders materyali hazırlama gibi birçok eğitsel özellikleri olan bir yazılımdır. Kurs sürecinde starboard programının anlatımının sadece teorikte kalması nedeniyle programın kavranmasında sorun olduğunu belirten cevaplar da mevcuttur. Ancak HİE'in ilk dersinden itibaren gerek değerlendirme, gerekse de materyal düzenleme konusu içinde katılımcılara mecburi bir şekilde starboard üzerinde materyal geliştirme için altyapı ve olanak sağlanmakla birlikte HİE kursunun değerlendirmesi de bu materyalin Etkileşimli Tahta (ET) üzerinde Starboard programını kullanarak yapılmıştır. Aslında HİE gerek teorik gerekse de uygulama yapma açısından katılımcılara fırsat tanımakta ancak isteksiz ve gönülsüz olanların bunu bir bahane olarak ürettiklerini söylemek diğer istekli öğretmenlerin verdikleri cevaplardan anlaşılmaktadır. Diğer ET üzerinde gelen programlarında Office ve Windows'un kendi varsayılan programların kullanımında çok fazla bir sorunla karşılaşmadığı, zaten daha çok bu programların ET'ler üzerinde kullanıldığını katılımcıların çoğu belirtmişlerdir. Ayrıca bir çok öğretmen ET'leri çoğu kez projeksiyon amaçlı , sunumlarını görüntüleme ve ders kitaplarını etkileşimsiz pdf görüntüleyicileri ile açmada kullanılmaktadırlar. Yine de öğretmenlerin ET'leri kullanma sürelerinde kurstan sonraki dönemde hem zaman olarak hem de yapılan eğitsel çalışmalar açısından bu sürede kalite olarak artış gözlenmiştir.

ET'nin sınıfın değişmez bir parçası olarak görülmesi konusunda da hem branşlar arası farklılıklar, hem de aynı branşlarda bile konusuna göre farklı cevaplar alınmıştır. Ancak genel kanı olarak ET'lerin henüz sınıfın değişmez bir parçası olarak görülmediğidir. Bu kanının altında yatan gerekçeler aslında ET'lerin gerçekten amacına uygun ve verimli bir şekilde kullanılmamaları, hem öğrencilerin hem de öğretmenlerin ET'leri donanımsal ve yazılımsal olarak yeteri kadar tanımamalarından kaynaklandığı görüşüne varılmıştır. ET'leri olmazsa olmaz görenlerinde bu yaklaşımı ET'leri her ders süresinde kullanmaya çalışmalarıdır. Ayrıca akranlarından ve öğrencilerinden baskı görerek ET'leri zorunlu olarak kullanan öğretmen görüşlerine de rastlanmıştır.

Kurs süresinin yetersiz olduğunu belirten katılımcılar, sebep olarak içeriğin fazla olmasını dile getirmiştir. Aynı içeriğin sağlıklı bir şekilde kavranması için çok daha uzun bir süreye ihtiyaç olduğunu önceki yapılan araştırma sonuçlarında da görmekteyiz. Öğretmen değerlendirmelerinde kursa katılanlar arasında da bir kategorik değerlendirme olması gerektiğini belirtenler vardır. Burada kursa katılım grupları üst seviye bilgili olanlar, orta seviye ve alt seviye bilgili olanlar şeklinde bir sınıflandırma yapıp kursun içeriğinin de buna göre ayarlanması gerektiğini belirtmişlerdir. Zamanlama olarak da kursun kesinlikle eğitim-öğretim işlerinden hemen sonra yapılmaması gerektiğini belirtip, bu tür uygulama ve dikkat yoğunluğu isteyen bu tür kursların seminer dönemlerinde, hafta sonları yada daha uygun bir zamanda yapılması gerektiğini vurgulamışlardır. Ayrıca bu tür eğitim teknolojileri ile ilgili kursların sürekli olması gerektiğini belirten öğretmen görüşleri de mevcuttur.

Öğretmenler projeye birlikte sunulan teknolojilerin kullanımını öğrenmek ya da bildikleri üzerine yenilerini

eklemek için yeterliklerini geliştirmek zorunda kaldıklarından bu durum teknoloji yeterliklerini artırmıştır. Bu amaçla yapılan eğitimde teknoloji kullanım kursundan daha çok yararlanması beklenen giriş seviyesindeki kullanıcılar için yeterince yararlı olmadığı sonucuna bizleri götürmüştür. Bunda içeriğin ağır ve fazla olması, sürenin yetersiz olması, projeye karşı önyargıların olması gibi sebepleri görebiliriz. Diğer çalışmalarda da öğretmenlerin teknoloji yeterliklerinin çokta artmadığı, Türel (2012) ile Erduran ve Tataroğlu'nun (2009) gerçekleştirdikleri çalışmalarda ortaya çıkan öğretmenlerin etkileşimli tahta kullanım becerilerinin eksik olduğu yönünde bulguyla paralel bir sonuca ulaşılmıştır. Benzer şekilde Bulut ve Koçoğlu'nun (2012) araştırmasında öğretmenlerin yarım fazlasının etkileşimli tahtayla ilgili yeterli beceriye sahip olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin teknoloji yetersizliklerindeki en önemli nedenin alınan hizmet içi eğitimin beklenen katkıyı sağlayamaması olduğu öğretmenlerce ifade edilmiştir. Adıgüzel, Gürbulak ve Sarıçayır (2011) tarafından yapılan çalışmada da benzer durumlara değinilmiş öğretmenlerin akıllı tahta kullanımı konusunda daha kapsamlı ve sürekli eğitim almaları gerekliliği vurgulanmıştır.

Özetle, yapılan çalışmada Eğitimde Teknoloji Kursunun yapısal sorunlarının olduğu, öğretmenlerin kursa katılımları tam olarak görünse de, kurstan etkili ve verimli bir şekilde yararlanmadığı, özellikle kurs içeriğinde en geniş yeri tutan materyal arama-bulma-düzenleme-yeniden üretme konusunun tam olarak kavranılmadığı, ET'ler üzerinde gelen öğretimsel yazılımların kurs sonrası süreçte nadir kullanıldığından , unutulduğu ve kullanılmaz hale geldiği, ET'lerin bu yüzden gerçek görevlerini tam olarak yerine getiremediği, kursların zamanlama olarak verimli bir saatte olmamasını da bu HİE kursunun eksikleri olarak belirtebiliriz.

KAYNAKÇA

- Adile Aşkı Kurt1 Abdullah Kuzu2 Ö.Özgür Dursun3 Fuat Güllüpinar4 Mehmet Gültekin5 FATİH Projesinin Pilot Uygulama Sürecinin Değerlendirilmesi: Öğretmen Görüşleri Journal of Instructional Technologies & Teacher Education Vol.1 No2 (2013), 1-23 1
- Adıgüzel, T., Gürbulak, N. Ve Sarıçayır, S. (2011). Akıllı tahtalar ve öğretim uygulamaları. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 8(15), 457-471.
- Çepni, S. (2006). Performansların Değerlendirilmesi. Öğretimde Planlama ve Değerlendirme (Editörler: Ahmet Doğanay -Emin Karip, 1.Baskı). PegemA: Ankara
- Erduran, A. ve Tataroğlu, B. (2009). Comparison of the science and mathematics teachers' opinions on the usage of interactive whiteboard in education. 9th International Educational Technology Conference (IETC2009). Ankara.

- Fullan, M., & Hargreaves, A. (1992) Teacher development and educational change, in: Fullan, M. & Hargreaves, A. (Eds), Teacher Development and Educational Change (pp. 1–9). London: Falmer Press
- Kayaduman, H., Sırakaya, M., Seferoğlu, S. S. (2011). Eğitimde FATİH Projesinin öğretmenlerin yeterlik durumları açısından incelenmesi. Akademik Bilişim, İnönü Üniversitesi, Malatya
- MEB (2005). İlköğretim 1–5. sınıf programları tanıtım el kitabı. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, Eğitim Öğretim ve Program Dairesi Başkanlığı. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü Basımevi.
- MEB (2012a). Fatih projesi tanıtım sunumu. [Çevrim-içi: <http://fatihprojesi.meb.gov.tr/icerikeklenti/e240912115330.pptx>], Erişim tarihi: 11.11.2013.
- MEB,(2012b). FATİH projesi hakkında. [Çevrim-içi: <http://fatihprojesi.meb.gov.tr/tr/icerikincele.php?id=6>], Erişim tarihi: 13.11.2013.
- MEB,(2012c). Derslerde BT kullanımı için öğretmenlere hizmetiçi eğitim. [Çevrim-içi: <http://fatihprojesi.meb.gov.tr/tr/icerikincele.php?id=4>], Erişim tarihi: 11.11.2013
- Noe, Raymond A. (1999). İnsan kaynaklarının eğitim ve gelişimi. Çeviren: Canan Çetin. Beta Yayınları.
- Tarman, B.(2011). Teknolojinin Eğitimdeki Yeni Rolü: Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Bakış Açıları. Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. 10(2):891 -908
- Turan,A.H. ve Çolakođlu, B.E. (2008). Yüksek öğrenimde öğretim elemanlarının teknoloji kabülü ve kullanımı: Adnan Menderes Üniversitesinde Ampirik bir değerlendirme. Doğuş Üniversitesi Dergisi,9(1),106-121